

El drama de Joan i Arinyó

Joan Daniel Bezsonoff

Quan tenia vint anys, vaig començar a llegir molts llibres en català per tal de compensar tants anys sense lectura en la llengua del meu país. Un dels escriptors més famosos llavors es deia Manuel Joan i Arinyó. Tothom en parlava, quasi tant com de Montserrat Roig, Manuel de Pedrolo o Maria Aurèlia Capmany.

Ara, trenta anys després, com ell mateix diu amb una lucidesa punyent, "em vaig adonar que la meua carrera literària era un atzucac —consulteu el Fabra. Ho dic perquè, tot i tenir deu llibres al mercat, no era un escriptor invisible, però gairebé. [...] Sóc un fantasma. Un autèntic fantasma. Malgrat haver publicat uns trenta llibres" (p. 10,11). Espero que aquesta presa de consciència marcarà el seu renaixement literari. Crec que Joan i Arinyó ha malgastat el talent publicant massa novel·les policiaques precipitades i sobretot per culpa d'una estratègia editorial equivocada. Publica llibres com un perer fa peres, víctima de la seua creativitat, sense deixar temps al públic de trobar-lo a mancar.

Aquest nou llibre presenta totes les qualitats que apreciem en ell i alguns dels seus defectes més molestos. D'entrada, cal reconèixer que l'autor no avorix mai. El seu humor apareix a cada pàgina: "Senyores, senyors, travestís. El llibre se me'n va de les mans i, embalat, encara la recta final" (p. 125). Aquest estirabot em sembla la clau del llibre. Riem, però després tenim ganes de denunciar l'autor al tribunal de la literatura per manca d'ambició. Amb el bé de Déu de talent que té, com és possible que un llibre li escapi de les mans? Ell és el demiürg, el creador del seu món, el seu ordenador i no pas la víctima d'una addicció que l'obligaria a publicar massa llibres inacabats... Un llibre no és un tren foll perdut en una selva andina, sinó una construcció elaborada amb

L'atzucac del perdedor

MANUEL JOAN I ARINYÓ

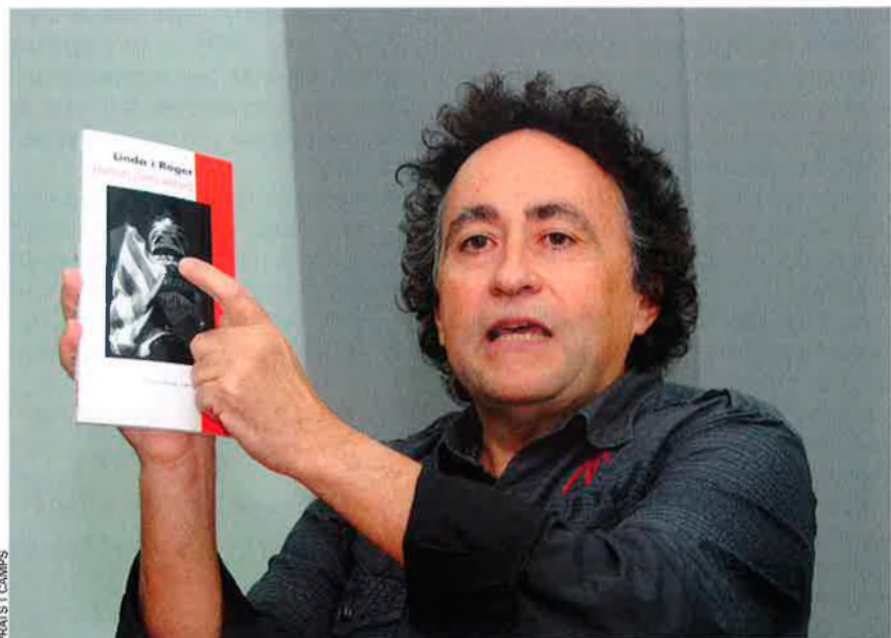
Onada Edicions
Benicarló, 2010
200 pàgines / 18 euros

paciència. Aquí, per exemple, l'autor es proposa d'explicar-nos les causes del seu fracàs i no ho fa pas.

El llibre m'apareix com un recull d'anècdotes delicioses, de retrats cru-

els a vegades: "Aquest personatge flac, cabellut i exageradament estret de pit és l'individu que ha esmerçat més hores parlant bé d'ell mateix. I no cansar-se'n! Com que la pràctica fa mestres, ha adquirit un grau d'excel·lència fabulós i no resulta feixuc ni pedant" (p. 77). Riem molt. Però, per pudor potser, Manuel Joan i Arinyó es queda a la superfície del fenomen que constata sense poder explicar-lo d'una manera satisfactòria. Una vegada es treu la careta de pallaso quan explica, amb una emoció continguda, la seua trobada amb Manuel de Pedrolo poques setmanes abans de la seua mort. Ens agradaria que, al proper lliurament de les seues memòries, decortiqués el món literari nostrat, en mostrés les febleses i les virtuts sense defallir. Està bé de divertir el lector. De tant en tant, cal deixar de banda les facilitats i mirar d'escriure com si cada frase donés una coherència a tota una obra. Si deixés de publicar tant, sabés esperar i es trobés una editorial amb més projecció mediàtica, Arinyó, el follet barbut de trenta anys enrere, podria esdevenir, sense cansar-s'hi, el savi de la muntanya, el papa de les nostres lletres, un genial "marchand de virgules à son compte", que deia Henri Béraud.

Manuel Joan i Arinyó